

مدینه شهر پیامبر (ص)

۱ دومین مسجد مهم مسلمانان مسجد النبی است.

۲ مسجد النبی در شهر مدینه قرار دارد.

۳ نام قدیم شهر مدینه، یثرب بوده است، اما زمانی که پیامبر اکرم (ص) از مکه به مدینه هجرت کردند، نام این شهر به مدینه النبی یا شهر پیامبر تغییر یافت.

۴ وقتی آزار و اذیت کافران زیاد شد، گروهی از کافران تصمیم گرفتند پیامبر را شبانه در خانه‌شان به قتل برسانند. حضرت محمد (ص) به اراده‌ی خداوند از تصمیم آن‌ها باخبر شدند و حضرت علی (ع) داوطلب شدند تا برای حفظ جان پیامبر، شب در بستر ایشان بخوابند و ایشان از مکه بیرون بروند و به مدینه سفر کنند.

۵ به سفر پیامبر از مکه به مدینه هجرت می‌گویند.

۶ هجرت پیامبر اکرم (ص) از مکه به مدینه، رویداد مهمی در تاریخ اسلام است، به همین دلیل، مسلمانان آن را مبدأ تاریخ خود قرار داده‌اند.

۷ نخستین کار پیامبر در شهر مدینه، ساختن مسجد و سپس تشکیل حکومت اسلامی بود.

۸ مسجد علاوه بر محلّ عبادت و نماز، مکانی برای آموزش و تربیت، داوری و حلّ اختلافات، مشورت و تصمیم‌گیری درباره‌ی مسائل مهم بود.

۹ در دین اسلام به جنگ برای حفظ دین و دفاع از مسلمانان، «جهاد در راه خدا» می‌گویند.

۱۰ مهم‌ترین جنگ‌هایی که پیامبر در آن‌ها شرکت داشته‌اند، بدر، احد و خندق یا احزاب بوده است.

۱۱ ابوسفیان سردسته‌ی مخالفان پیامبر (ص) در مکه بود.

۱۲) پس از فتح مکه، حضرت محمد(ص) وارد **خانه‌ی کعبه** شد؛ **بت‌ها** را شکست و از آن جا بیرون ریخت و دستور

داد که بر بام کعبه **اذان** بگویند.

۱۳) پیامبر اسلام(ص) در سن ۶۳ سالگی در شهر **مدینه**، رحلت فرمودند.

۱۴) آرامگاه پیامبر اسلام(ص) در **مسجدالنبی** است.

۱۵) پیامبر اکرم(ص) با **رفتار و کردار نیکوی** خود به مردم درس می‌دادند.

۱۶) پیامبر اکرم(ص) نسبت به **دوستان و مؤمنان**، مهربان و نسبت به **کافران و دشمنان**، سرسخت بودند و

کودکان را بسیار دوست داشتند.

۱۷) پیامبر(ص) همواره با چهره‌ی **خندان و اخلاق خوش** با مردم روبه‌رو می‌شدند.

۱۸) **رفتار و کردار حضرت محمد(ص)** بهترین **سرمشق و الگو** برای ماست.

پاسخ درست را علامت (✓) بزنید.

۱) نام قدیم شهر مدینه چه بوده است؟

الف) جدّه

ب) یثرب

ج) مدینه‌النبی

د) ریاض

درس هفدهم

سفر به کربلا (۱)

۱ کربلا در کشور همسایه‌ی ایران، عراق قرار دارد.
۲ هم از راه زمینی و هم از راه هوایی می‌توان به عراق سفر کرد.

۳ کشور عراق در غرب ایران قرار دارد.

۴ کشور عراق از راه خلیج فارس به دریا راه دارد.

۵ مهم‌ترین بندر عراق بندر بصره است.

۶ جلگه‌ی پهناور عراق از آبرفت دو رود دجله و فرات پدید آمده است.

۷ دو شهر کرکوک و موصل در عراق چاه نفت دارند.

۸ کربلا، نجف، کاظمین و سامرا شهرهای مقدس و زیارتی عراق هستند.

۹ رود کارون از ایران به اروندرود می‌ریزد.

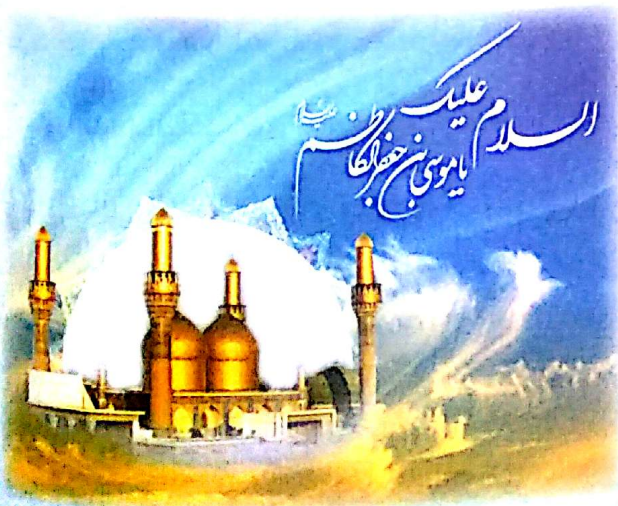
۱۰ مردم عراق به دلیل جنگ‌های داخلی و حضور گروه‌های خارجی، در ناامنی و وضع اقتصادی و اجتماعی نامناسب و دشواری زندگی می‌کنند.

۱۱ در طول هزاران سال، تمدن‌های بسیاری مانند سومر،

آکد و آشور، در سرزمین بین‌النهرین (بین دو رود

دجله و فرات) به‌وجود آمدند و به همین دلیل، در این

کشور بناها و آثار باستانی زیادی وجود دارد.

سفر به کربلا (۲)

۱ شهر بغداد پایتخت کشور عراق است.

۲ آرامگاه امام اول ما، حضرت علی (ع) در شهر نجف در کشور عراق قرار دارد.

۳ جنگ بین حضرت علی (ع) و معاویه جنگ صفین نام داشت.

۴ نماینده‌ی حضرت علی (ع) در جنگ با معاویه، ابوموسی اشعری نام داشت.

۵ معاویه در جنگ با حضرت علی (ع) عمروعاص را به عنوان نماینده‌ی خود انتخاب کرد.

۶ عمروعاص، در جریان دآوری، ابوموسی اشعری را فریب داد و معاویه را به عنوان خلیفه معرفی کرد و پس از

آن گروهی از سپاهیان حضرت علی (ع) به جای پذیرش اشتباه خود، از اطاعت آن حضرت سرپیچی کردند و با او دشمن شدند. این گروه که خوارج نامیده شدند، خلافت معاویه را نیز قبول نداشتند.

۷ امام علی (ع) توسط یکی از خوارج به شهادت رسیدند.

۸ حرم حضرت امام حسین (ع) و حرم حضرت ابوالفضل (ع) در کربلا قرار دارد.

۹ پس از شهادت امام حسن (ع)، برادرش امام حسین (ع) به امامت شیعیان رسیدند.

۱۰ در زمان امامت امام حسین (ع)، یزید پسر معاویه که مردی فاسد و ستمگر بود، حکومت می‌کرد.

۱۱ یزید به‌طور آشکار گناه می‌کرد و دستورهای اسلام را زیر پا می‌گذاشت.

۱۲ امام حسین (ع) و یارانش در روز دهم محرم (عاشورا) سال ۶۱ هجری، در صحرای کربلا به شهادت رسیدند.

۱۳ امام حسین (ع) در مورد دلیل قیام خود فرموده‌اند:

«من برای زنده نگه داشتن دین اسلام و امر به معروف و نهی از منکر قیام کرده‌ام.»

۱۴) واقعه‌ی عاشورا نه تنها خاندان بنی‌امیه را رسوا کرد و ظلم و فساد آن‌ها را آشکار کرد بلکه سرمشق خوبی برای قیام بر علیه همه‌ی ظالمان در طول تاریخ شد.

۱۵) فاصله‌ی بین حرم امام حسین (ع) و حضرت ابوالفضل (ع) در کربلا را بین‌الحرمین می‌گویند.

۱۶) ۲۷ رجب مبعث حضرت رسول اکرم (ص) است.

۱۷) ۱۷ ربیع‌الاول ولادت حضرت رسول اکرم (ص) است.

پاسخ درست را علامت (✓) بزنید.

۱) پایتخت کشور عراق کدام شهر است؟

- الف) نجف ☐ ب) بغداد ☐ ج) بصره ☐ د) کربلا ☐

۲) آرامگاه مقدس امام علی (ع) در کدام شهر عراق قرار دارد؟

- الف) کربلا ☐ ب) سامرا ☐ ج) نجف ☐ د) کاظمین ☐

۳) قبل از ورود به حرم امامان کدام کار را انجام می‌دهیم؟

- الف) غسل زیارت ☐ ب) دعا ☐ ج) نماز زیارت ☐ د) فرستادن صلوات ☐

۴) در زمان امامت امام حسین (ع) چه کسی حاکم بود؟

- الف) ابوسفیان ☐ ب) مأمون ☐ ج) یزید ☐ د) متوکل ☐

ایرانیان مسلمان حکومت تشکیل می دهند

۱ با ورود عرب‌های مسلمان به ایران، حکومت ساسانیان منقرض شد. مردم ایران که از حکومت ساسانی ناراضی بودند، با شنیدن پیام‌های دین اسلام به تدریج مسلمان شدند.

۲ با ورود اسلام به سرزمین ما، دوره‌ی جدیدی در تاریخ ایران آغاز شد و ایران جزو سرزمین‌های اسلامی قرار گرفت.

۳ خلفای بنی‌امیه قوانین و عدالت اسلامی را رعایت نمی‌کردند؛ امامان را به شهادت می‌رساندند و نژاد عرب را از بقیه‌ی نژادها برتر می‌دانستند. در نتیجه، قیام‌های زیادی علیه بنی‌امیه صورت گرفت.

۴ یکی از گروه‌های ناراضی در برابر کارهای بنی‌امیه، خاندان بنی‌عباس بود.

۵ بنی‌عباس با تبلیغات زیاد، طرفدارانی در میان ایرانیان پیدا کرده بودند.

۶ خاندان بنی‌عباس می‌گفتند که می‌خواهند با ظلم و ستم مبارزه کنند و انتقام خون امام حسین (ع) و یارانش را بگیرند.

۷ ابومسلم خراسانی یکی از ایرانیانی بود که فرماندهی گروه‌های ناراضی را به عهده داشت.

۸ ابومسلم خراسانی در چند جنگ، سپاهیان بنی‌امیه را شکست داد و به این ترتیب خاندان بنی‌عباس به حکومت رسیدند.

۹ پس از مدتی، خاندان بنی‌عباس هم ستمگری را آغاز کردند. آن‌ها نیز به دستورات اسلام توجهی نداشتند. در این دوره نیز، امامان شیعه و پیروان آن‌ها مورد اذیت و آزار قرار می‌گرفتند.

۱۰ به پیروان ابومسلم خراسانی، سیاه‌جامگان می‌گفتند؛ زیرا اغلب لباس سیاه می‌پوشیدند.

۱۱) مرقد مطهر امام موسی کاظم (ع) و امام محمد تقی (ع) در کاظمین عراق قرار دارد. این دو امام به دست بنی عباس به شهادت رسیدند.

۱۲) مرکز اصلی حکومت بنی عباس در بغداد (عراق کنونی) بود و خلفای عباسی بر بیش‌تر سرزمین‌های اسلامی، از جمله ایران حکومت می‌کردند.

۱۳) بنی عباس، شیوهی درست کشورداری را نمی‌دانستند؛ به همین دلیل، اغلب وزیران خود را از میان ایرانیان انتخاب می‌کردند تا بتوانند بر قلمرو پهناورشان حکومت کنند.

۱۴) از اوایل قرن سوم هجری، ایرانیان به تدریج در بخش‌های مختلف ایران، حکومت‌هایی تشکیل دادند. این حکومت‌ها در قلمرو خلافت عباسیان قرار داشتند و جزئی از آن به شمار می‌رفتند.

۱۵) حکومت‌های ایرانی در دوره‌ی خلافت عباسیان عبارت بودند از:

الف) طاهریان، که پایتخت آن‌ها شهر نیشابور بود.

ب) صفاریان، که پایتخت آن‌ها شهر زرنج بود و مجسمه‌ی یعقوب لیث صفاری در شهر زابل قرار داشت.

پ) سامانیان، که پایتخت آن‌ها شهر بخارا بود. مقبره‌ی امیر اسماعیل سامانی نیز در شهر بخارا در کشور ازبکستان است.

ت) آل بویه، که پایتخت آن‌ها شهرهای اصفهان و ری بوده است. بندر امیر در فارس از بناهای این دوره است که به دستور عضدالدوله ساخته شد.

ث) علویان، که پایتخت آن‌ها، شهرهای آمل، استرآباد و ساری بوده است.

۱۶) گنبد چمستان در مازندران، شهر ساری، از آثار دوره‌ی علویان می‌باشد.

۱۷) آل بویه دشمن خلیفه‌ی عباسی بودند. یکی از فرمانروایان آل بویه توانست بغداد را فتح کند و خلیفه‌ی عباسی را به زندان بیندازد.

۱۸) علویان و آل بویه پیرو مذهب شیعه بودند.

۱۹) برخی از حکومت‌های ایرانی مانند سامانیان و صفاریان، به زبان فارسی اهمیت زیادی می‌دادند و شاعران و دانشمندان را تشویق می‌کردند.

۲۰) رودکی شاعر معروف دوره‌ی سامانیان بود.

۲۱) فرمانروایان آل بویه و طاهریان به عمران و آبادی، علاقه‌ی زیادی داشتند و از کشاورزان حمایت می‌کردند.

۲۲) فرمانروایان آل بویه بیمارستان مهمی در بغداد تأسیس کردند و به آموزش علم طب پرداختند.

۲۳) ابوعلی سینا دانشمند بزرگ ایرانی، وزیر یکی از شاهزادگان آل بویه بود.

۲۴) در زمان آل بویه مراکز علمی شیعه گسترش یافت.

گنبد چَمستان در مازندران، ساری
از آثار دوره‌ی علویان

مقبره‌ی امیر اسماعیل سامانی، بخارا
کشور ازبکستان

مجسمه‌ی یعقوب لیث صفاری
زابل

پاسخ درست را علامت (✓) بزنید.

۱) پایتخت سامانیان کدام شهر بود؟

- الف) زرنج   ○ ب) اصفهان   ○ ج) بخارا   ○ د) نیشابور

۲) کدام مورد از گروه‌های ناراضی در برابر کارهای بنی امیه بوده‌اند؟

- الف) سامانیان   ○ ب) خاندان بنی عباس   ○ ج) آل بویه   ○ د) خاندان شیعیان

۳) چه کسی در جنگ سپاهیان بنی امیه را شکست داد و به این ترتیب خاندان بنی عباس به حکومت رسید؟

- الف) عضدالدوله   ○ ب) ابوعلی سینا   ○ ج) ابومسلم خراسانی   ○ د) رودکی

۴) شهر زرنج پایتخت کدام یک از حکومت‌های ایرانی بوده است؟

- الف) طاهریان   ○ ب) آل بویه   ○ ج) علویان   ○ د) صفاریان

۵) به پیروان چه کسی، سیاه‌جامگان می‌گفتند؟

- الف) ابومسلم خراسانی   ○ ب) عضدالدوله   ○ ج) امیر اسماعیل سامانی   ○ د) یعقوب لیث

وزیران کاردان، شهرهای آباد

۱ ترکان مردمی بودند که در نواحی شمال شرقی ایران زندگی می کردند. آن‌ها زندگی قبیله‌ای داشتند و کار اصلی‌شان، دامداری بود.

۲ با گسترش دین اسلام تا منطقه‌ی ماوراءالنهر، ترکان مسلمان شدند و برخی از قبایل ترک به تدریج در داخل ایران رفت و آمد کردند.

۳ برخی از ترکان با استفاده از استعدادها و توانایی‌های خود به دربار پادشاهان نفوذ کردند و به مقامات مهمی چون فرماندهی سپاه رسیدند.

۴ پس از مدتی ترکان موفق شدند سلسله‌های غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان را تشکیل دهند.

۵ مشهورترین فرمانروای غزنوی، سلطان محمود غزنوی بود.

۶ یکی از کارهای مهم سلطان محمود، لشکرکشی به هند بود. او چند بار به آن سرزمین لشکر کشید؛ در آنجا بت‌ها را خراب کرد و گنج‌های فراوانی را به غارت برد و بعد به ایران بازگشت.

۷ بعد از سلطان محمود، پسرش سلطان مسعود به حکومت رسید.

۸ از آثار تاریخی دوره‌ی غزنویان مناره‌ای در غزنین در کشور افغانستان می‌باشد.

۹ سلسله‌ی سلجوقیان را طغرل تأسیس کرد. سلجوقیان حکومتی قدرتمند و قلمرو بسیار وسیعی داشتند.

۱۰ در زمان سلطان ملک‌شاه سلجوقی، قلمرو سلجوقیان از شرق تا ماوراءالنهر و از غرب تا دریای مدیترانه گسترش یافت.

۱۱ پایتخت سلطان ملک‌شاه، شهر اصفهان بود.

۱۲) **برج طغرل** از آثار تاریخی دوره‌ی **سلجوقیان** در شهر **ری** می‌باشد.

۱۳) حاکمان ترک‌تبار از اقوام بیابان‌گرد بودند و از کشورداری اطلاع چندانی نداشتند. به همین دلیل، آن‌ها وزیران باهوش و خردمند ایرانی را برای اداره‌ی سرزمین پهناور ایران انتخاب می‌کردند.

۱۴) یکی از وزیران مشهور **سلجوقیان**، **خواجه نظام‌الملک توسی** بود.

۱۵) **خواجه نظام‌الملک** خدمات زیادی در راه عمران و آبادانی ایران انجام داد.

۱۶) در دوره‌ی حکومت‌های ترک‌تبار به ویژه **سلجوقیان**، **زبان و ادب فارسی** مورد توجه قرار گرفت و در قلمرو پهناور آن‌ها **رواج** یافت. از جمله مقرر شد که **نامه‌ها و فرمان‌های حکومتی** به **زبان فارسی** نوشته شوند؛ در حالیکه قبل از آن، به **زبان عربی** نوشته می‌شدند.

۱۷) از جمله شاعران ایرانی معروف دوره‌ی غزنویان، **ابوالقاسم فردوسی** است و اثر معروف او **شاهنامه** نام دارد.

۱۸) در دوره‌ی **سلجوقیان**، به دستور **خواجه نظام‌الملک** مدارس به نام «**نظامیه**» در شهرهای بزرگ ساخته شد.

۱۹) در دوره‌ی سلجوقیان، همچنین **مساجد، برج‌ها، مناره‌ها و کاروان‌سراهای** باشکوهی، بنا شدند.

۲۰) **کاروان‌سرای رباط قره عشق** در **خراسان شمالی** از آثار دوره‌ی **سلجوقیان** است.

۲۱) پس از مرگ سلطان **ملکشاه سلجوقی**، بین جانشینان او اختلاف افتاد و **حکومت سلجوقی**، ضعیف شد. سرانجام

یکی از فرمانروایان منطقه‌ی **خوارزم**، آخرین سلطان سلجوقیان را شکست داد و حکومت **خوارزمشاهیان** را تشکیل داد.

۲۲) مهم‌ترین سلطان **خوارزمشاهیان**، **سلطان محمد خوارزمشاه** بود.

۲۳) در زمان سلطان **محمد خوارزمشاه**، قلمرو ایران از سمت **شرق** گسترش یافت و کشور ما با **مغول‌ها** همسایه شد.

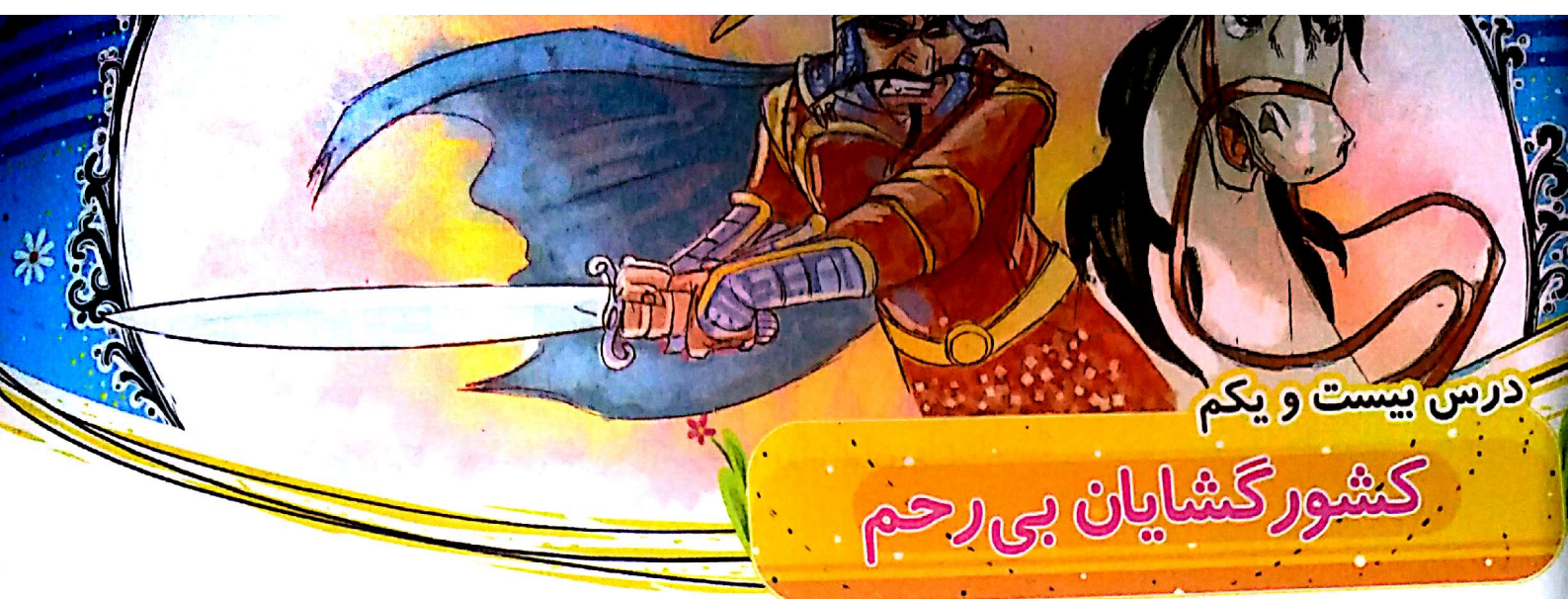
۲۴) حکومت **خوارزمشاهیان** با حمله‌ی **مغول‌ها** به ایران برچیده شد.

۲۵) مسجد جامع **رشتخوار** در استان **خراسان رضوی** از آثار دوره‌ی **خوارزمشاهیان** می‌باشد.

۲۶) در زمان حکومت‌های غزنویان، سلجوقیان و **خوارزمشاهیان** در ایران، شغل بیش‌تر مردم، **کشاورزی** و **دامپروری** بود.

۲۷) در دوره‌ی سلسله‌های ترک، شهرهای بزرگ و آبادی در قلمرو پهناور ایران به وجود آمد. در این شهرها شغل‌هایی چون **سفالگری، آهنگری، بافندگی و تجارت**، رواج داشت.

۲۸) در دوره‌ی سلسله‌های ترک، **بازرگانی** با سرزمین‌های دیگر نیز بسیار رونق داشت.

درس بیست و یکم

کشور گشایان بی رحم

۱ در زمان خوارزمشاهیان، در شرق ایران و شمال چین، سرزمینی به نام مغولستان وجود داشت. مغولستان سرزمینی با آب و هوای سرد و خشک بود و قبایل مغول با کمبود غذا روبه‌رو بودند. آن‌ها قبایل بیابان‌گرد بودند و زندگی خود را بیش‌تر از غارت کاروان‌ها یا هجوم به سرزمین‌های دیگر می‌گذراندند.

۳ در زمان سلطان محمد خوارزمشاه، چنگیز خان حاکم مغولستان بود.

۴ چنگیز خان مردی بسیار بی‌رحم و خشن بود.

۵ چنگیز خان ابتدا به چین حمله کرد؛ اموال مردم را غارت کرد و ساکنان شهرها را کشت. سپس چند نفر بازرگان را برای تجارت به ایران فرستاد.

۶ بازرگانان چنگیز خان وقتی به شهر اترار رسید، غایر خان، حاکم آن شهر، آن‌ها را دستگیر کرد و به سلطان محمد خوارزمشاه خبر داد که این افراد برای جاسوسی آمده‌اند و بهتر است کشته شوند. حاکم شهر بازرگانان را کشت و اموال آنان را تصاحب کرد و چنگیز خان به دنبال شنیدن این خبر به ایران لشکرکشی کرد. در این زمان حکومت ایران ضعیف شده بود و در همه جا اختلاف و هرج و مرج بود.

۷ وقتی مغول‌ها به ایران حمله کردند، سلطان محمد خوارزمشاه به جای ایستادگی در مقابل دشمن، پابه فرار گذاشت.

۸ از جمله کسانی که در مقابل مغول‌ها ایستادگی کرد، سلطان جلال‌الدین خوارزمشاه، پسر سلطان محمد بود. او در چند جنگ، مغول‌ها را شکست داد اما سرانجام از چنگیز خان شکست خورد.

۹ حمله‌ی مغول‌ها از وحشیانه‌ترین و زیان‌بارترین حمله‌ها در تاریخ ایران بوده است.

۱۰ مغول‌ها بسیاری از کتابخانه‌ها را سوزاندند و آثار هنری را از بین بردند.

۱۱ مردم مسلمان ایران حکومت مغول‌ها را نمی‌پذیرفتند؛ به همین دلیل، در بعضی از شهرها و روستاهای ایران، قیام‌هایی بر ضد حاکمان مغول صورت گرفت.

۱۲ چهل سال بعد از حمله‌ی چنگیز، هلاکوخان، نوه‌ی او با سپاهی بزرگ به ایران حمله کرد.

۱۳ هلاکو به بغداد نیز لشکر کشید و آخرین خلیفه‌ی عباسی را به قتل رساند و به این ترتیب، حکومت عباسیان را برانداخت.

۱۴ هلاکو پس از فتح ایران، مراغه را پایتخت خود قرار داد و حکومتی را تأسیس کرد که به حکومت ایلخانان شهرت یافت.

۱۵ تیمور فرماندهی بی‌رحم بود که حدود ۱۶۰ سال پس از حمله‌ی چنگیز، توانست به تدریج بر ماوراءالنهر حاکم شود. او ادعا می‌کرد از بستگان چنگیز است.

۱۶ تیمور با سپاهیان‌ش به ایران حمله کرد. در پی این حمله، حکومت‌های محلی ایران از بین رفتند و دوباره بیش‌تر شهرها و روستاهای کشور ما ویران شدند.

پاسخ درست را علامت (✓) بزنید.

۱ سرزمین مغولستان در زمان خوارزمشاهیان در کجا قرار داشت؟

- الف) شمال چین و غرب ایران
- ب) شرق ایران و جنوب چین
- ج) غرب ایران و جنوب چین
- د) شمال چین و شرق ایران

۲ در زمان چه کسی، چنگیزخان حاکم مغولستان بود؟

- الف) سلطان محمود غزنوی
- ب) سلطان محمد خوارزمشاه
- ج) سلطان ملکشاه سلجوقی
- د) سلطان مسعود غزنوی

۳ چنگیزخان ابتدا به کدام کشور حمله کرد و اموال مردم را غارت کرد؟

- الف) ایران
- ب) هند
- ج) چین
- د) مصر

۴ چهل سال بعد از حمله‌ی چنگیز، چه کسی به ایران حمله کرد؟

- الف) تیمورخان
- ب) هلاکوخان
- ج) غایرخان
- د) شاهرخخان

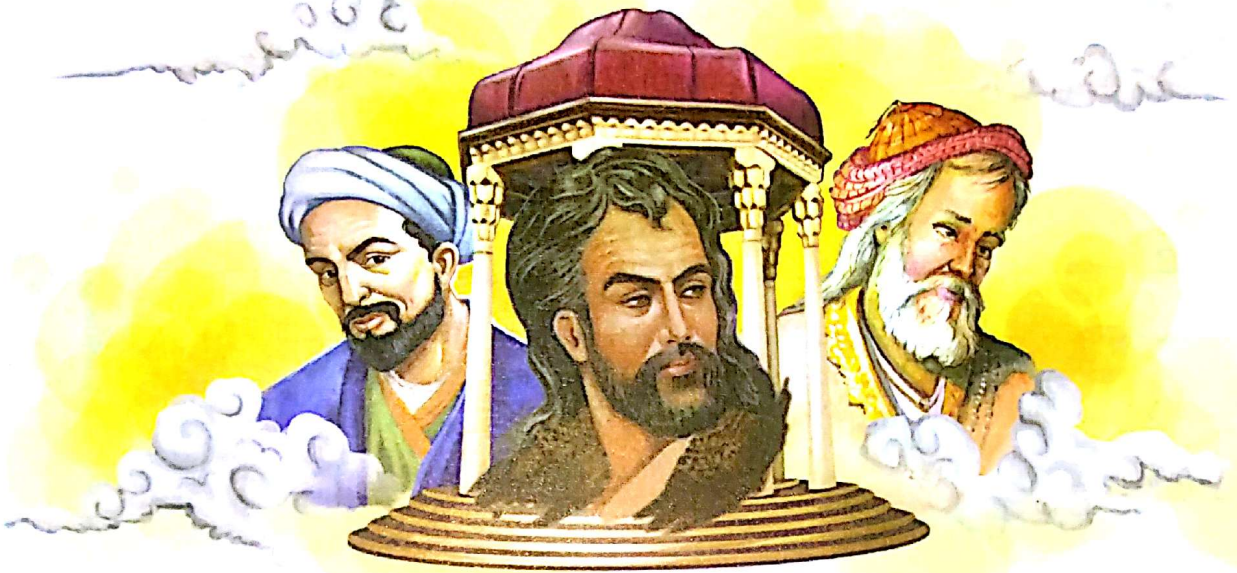
بازسازی ویرانه‌ها

- ۱ جانشینان چنگیز، هلاکو و تیمور پس از آشنایی با مردم ایران، تحت تأثیر عقاید و آداب و رسوم ایرانیان قرار گرفتند و به تدریج به دین اسلام روی آوردند و مسلمان شدند. آن‌ها سعی کردند از خشنونت و ویرانگری پدران‌شان فاصله بگیرند و عمران و آبادی را در ایران تشویق کنند.
- ۲ وزیران ایرانی سعی می‌کردند مغولان را راهنمایی و هدایت کنند و راه و رسم کشورداری را به آن‌ها بیاموزند.
- ۳ خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی از وزیران دانشمند دوره‌ی ایلخانان بود که چندین کتاب علمی نوشت و به دستور او بناهای زیادی چون مسجد، مدرسه و بیمارستان ساخته شد.
- ۴ خواجه نصیرالدین توسی از مشاوران هلاکو بود که سعی می‌کرد عادات‌های زشت مغول‌ها از جمله وحشی‌گری‌هایشان را تغییر دهد.
- ۵ خواجه نصیرالدین توسی، ریاضی‌دان و ستاره‌شناس بزرگی بود که به همت او رصدخانه‌ی مراغه تأسیس شد.
- ۶ در زمان جانشینان چنگیز، هلاکو و تیمور، مردم ایران به تدریج، ویرانه‌ها را به شهرهای آباد و پر رونق تبدیل کردند و شهرنشینی را در ایران گسترش دادند. در این شهرها بناهای زیادی چون مساجد، کاروان‌سراها، حمام‌ها، برج‌ها و ... ساخته شد.
- ۷ شاه‌رخ، پسر تیمور، برخلاف پدر خود مردی نیکوکار بود و سعی می‌کرد هر جا را که پدرش ویران کرده بود، آباد کند. او دستور داد مدارس و کتابخانه‌های بسیاری بسازند.
- ۸ شاه‌رخ دستور داد مدارس و کتابخانه‌های متعددی بسازند.
- ۹ مسجد گوهرشاد در مشهد از بناهایی است که به همت گوهرشاد، همسر شاه‌رخ، ساخته شد.

۱۰ کاروان سرای شرف در نزدیکی سرخس در استان خراسان رضوی از آثار دوره‌ی جانشینان چنگیز، هلاکو و تیمور است.

۱۱ تعدادی از شاعران بزرگ و برجسته‌ی ایرانی مانند عطار نیشابوری، مولوی، سعدی و حافظ در دوره‌های مغول و تیموری زندگی می‌کردند.

پاسخ درست را علامت (✓) بزنید.

۱ وزیر دانشمند ایرانی در زمان ایلخانان چه کسی بود؟

- (الف) خواجه نظام‌الملک توسی
(ب) خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی
(ج) خواجه نصیرالدین توسی
(د) عضدالدوله

۲ خواجه نصیرالدین توسی مشاور چه کسی بود؟

- (الف) تیمورخان
(ب) چنگیزخان
(ج) هلاکوخان
(د) غایرخان

۳ رصدخانه‌ی مراغه به همت چه کسی ساخته شد؟

- (الف) ابوعلی سینا
(ب) خواجه نظام‌الملک توسی
(ج) خواجه نصیرالدین توسی
(د) عضدالدوله

۴ شاهرخ پسر کدام فرمانده‌ی مغول بود؟

- (الف) چنگیز
(ب) هلاکو
(ج) غایر
(د) تیمور